



# בית העם

שיג ושיח ציוני

□ החפץ הזה הוא אני"  
בין היחיד לקבוצה  
סוגיות זהות עם חנוך פיבן



יזום והפקת התוכנית: המחלקה לארגון וקשר עם ישראלים בתפוצות, תשע"ב  
ליקוט ועריכה החומר: חנוך פיבן ונעה מרום  
החוברת הופקה לצרכים חינוכיים פנימיים בלבד

□ אנשים זרים שאני בכלל לא מכיר  
ממקומות אחרים וגם פה מהעיר  
הייתי רוצה שידעו כולם  
שיש ילד אחד בעולם"  
והילד הזה הוא אני, יהודה אטלס

תוכנית "בית העם" פותחה ע"י המחלקה לארגון וקשר עם ישראלים בתפוצות, ההסתדרות הציונית העולמית במטרה לעודד שיג ושיח בנושא הזהות הציונית והיחס למדינת ישראל.

בתכנית זו נמצא מגוון טקסטים מסורתיים ומודרניים המתייחסים לקשת רחבה של נושאים. באמצעות המפגש עם הטקסטים הללו אנו שואפים ליצור, בקרב יהדות העולם בכלל והדור הצעיר בפרט, דיון תוסס במרכיבי הזהות הציונית. לדון במאחד בין כל חלקי העם היהודי ללא תלות במקום מושבו אך גם במפריד והמבדיל בנינו. נעמוד על משמעות העצמאות המדינית של העם היושב בציון ויחסי הגומלין המתקיימים בין היהודים החיים בישראל לבין אלה החיים בתפוצות. זוהי הזדמנות לכל אחת ואחד ללא תלות בידע מוקדם להכיר, ללמוד, לחשוב, לדון ולהרהר על משמעות הציונות במאה ה- 21 ומידת הרלוונטיות שלה לחיינו.

תוכנית "בית העם" קיימת היום בעברית ובאנגלית ותתורגם לשפות נוספות בהתאם לדרישה. המעוניינים בהפעלת התוכנית ובקבלת פרטים בנושא הכשרת מנחים ל"בית העם" מתבקשים לפנות להמחלקה

לארגון וקשר עם ישראלים בתפוצות: [wzo.israelis@gmail.com](mailto:wzo.israelis@gmail.com)

# מבוא

חנוך פיבן, יליד אורוגוואי, עלה לישראל ב-1975 וגדל ברמת גן ובכפר סבא. לאחר לימודיו בבית הספר לאמנות בניו יורק, החל לפתח את סגנון הדיוקנאות הייחודי לו, המשתמש בחפצים יום יומיים לאייפיון דמויות של ידוענים.

עבודותיו מתפרסמות זה קרוב לשני עשורים במיטב כתבי העת בעולם, מיטיימי וניוזוויקי בארה"ב ועד לידר שפיגלי והילונדון טיימס' באירופה.

בשנת 1994 זכה במדליית זהב מטעם איגוד המאיירים הניו יורקי, הפרס היוקרתי בענף האיור בארה"ב.

בישראל פיבן התפרסם בעקבות טור הדיוקנאות בעיתון 'הארץ' בשנות התשעים.

פיבן פרסם כמה ספרי ילדים, ביניהם רב המכר "נוצה סגולה" ויצר את תכנית הטלוויזיה "חפצים מתלוצצים" לערוץ 'הופי'. בשנים האחרונות מרבה פיבן לערוך סדנאות יצירה בהן מתנסים המשתתפים בחוויה היצירתית על ידי שימוש בשיטת העבודה שלו. סדנאות אלו מועברות לילדים ולמבוגרים כאחד. ההתנסות ביצירה בחפצים מאפשרת למשתתפים לבטא רגשות, רעיונות וסיפורים באמצעות כלי חזותי קל ליישום. חנוך פיבן מחלק את זמנו בין ברצלונה לתל אביב.

## שימוש בערכה

החוברת כוללת הנחיות מפורטות למנחה, לרבות מגוון נושאים לדיון, שאלות ופעילויות. חשוב לציין, כי על המנחה להתחשב בקבוצת המשתתפים ובזמן המוקצב לפעילות. החוברת כוללת גם מגוון רחב של הצעות חינוכיות; אל תהססו להשתמש בכל דבר שיקדם את הצרכים שלכם בצורה הטובה ביותר. אין צורך להשתמש בכל החומרים שבחוברת. ניתן להשתמש רק בסדנת החפצים של חנוך שמסומנת בצבע סגול בחלקו העליון של העמוד או רק בפעילות הדיוקנאות. הוספנו לערכה עוד כמה דיוקנאות מובחרים מיצירותיו של חנוך, על מנת לתת לכם המנחים עוד אפשרויות. תוכלו לבחור את החלקים העונים על הצרכים שלכם לתוכנית ולקבוצה שאותה אתם מנחים.

## יעדים / מטרות

מטרת הערכה היא ליצור דיון בנושאי זהות יהודית וציונות על ידי שימוש ביצירות של האומן חנוך פיבן. בדיוק כשם שאמן יוצר קולאז' על ידי מציאת חפצים וחומרים הבאים ממקורות שונים, הרכבתם יחד לכדי שפה אחידה והענקתה של משמעות חדשה וייחודית לסה"כ; כך גם אנו מרכיבים את חיינו. בערכה הבאה נבחן נושאים שונים ומגוונים באמצעות כמה מרכיבים - האומנות של חנוך פיבן, תרגיל יצירתי אשר בו ננסה להרכיב דימוי חזותי אשר מספר את סיפור הזהות שלנו ונעשה על ידי שימוש במשמעויות השונות שנצמיד לחפצים, ודרך סיפורו של חנוך עצמו. כל חלק מהערכה יכול לעמוד בפני עצמו וכן להשתלב לכדי פעילות מורכבת ומעשירה.



# הדיוקנאות

בנימין זאב הרצל  
שמעון פרס  
דנה אינטרנשיונל  
משה רבנו  
דוד בן גוריון  
גולדה מאיר

בחרנו לפתח פעילות סביב הדמויות של הרצל, פרס ודנה מכיוון שהן מסמלות אנשים ייחודיים אשר הלכו בדרכם המיוחדת תוך כדי שבירת מוסכמות. ביצירתיות ובאומץ הם פילסו לעצמם את הדרך והנהיגו בצורה מיוחדת להם. הוספנו את הדמויות של משה רבנו, דוד בן גוריון וגולדה על מנת לאפשר לכם יותר אפשרויות ויותר דיוקנאות, כך שתוכלו ליצור לעצמכם פעילויות על פי ראות עייניכם.

## השימוש בדיוקנאות

**להלן מספר אפשרויות לדיון ולחיבור המשתתפים עם הסוגיות השונות על ידי שימוש בדיוקנאות:**

**“היהודי הנווד”:** הניחו למשתתפים להסתובב בין הדיוקנאות (רצוי בזוגות) ולשוחח על השאלות המופיעות בכל אחת מהן. הגבילו את הזמן, ולאחר שכולם יסיימו זאת, כנסו את הקבוצה, תנו לחבריה להביע דעה ודונו בתשובות.

**הכרזה החביבה עלי:** תנו למשתתפים להסתובב בין הדיוקנאות ובקשו מהם לעמוד ליד הכרזה החביבה עליהם. בקשו מכל משתתף להסביר את הבחירה שלו.

**כרזה כמקור להשראה:** תנו למשתתפים לבחור את הכרזה שהם מזדהים עם הנושא או הערך המובעים בה והקציבו להם זמן להכין שלט/כרזה על אותו נושא (יש להכין את החומרים מראש).

**ניתן להשתמש בדיוקנאות כדרך לחלוקת הקבוצה. המשתתפים יתחלקו לשלוש קבוצות לפי הדיוקנאות. לפי עניין:** על המשתתפים לבחור עמדה ליד הכרזה המעניינת אותם במיוחד.  
**לפי כרזה:** על המשתתפים לבחור עמדה לפי הכרזה החביבה עליהם ביותר.  
**בחירת המנחה:** על המנחה לחלק את הקבוצה לפי ראות עיניו.



# פעילות מקדימה איסוף חומרים

הצעד הראשון הוא לאסוף חומרים. האיסוף עצמו הוא כבר תחילת תהליך ההתבוננות על חפצי היום יום באופן שונה וחדש ותהליך של הסתכלות על חיינו. יש לבצל שלב זה על מנת ליצור ציפיה והתרגשות לפעולה. שבוע או שבועיים לפני הפעילות יש לערב את המשתתפים בפעילות. מצד אחד על המשתתפים להביא חפצים אשר אין להם עוד צורך בבית. מצד שני, יש למצוא בבית דוגמאות לחפצים אשר יש להם משמעות בחיינו.

## קמפיין האיסוף

ניתן לעצב דיוקנאות ולבקש את שיתוף הפעולה של כל הקבוצה על ידי הבאת חפצים מהבית. זה יביא חפצים רבים ומגוונים. יש להציב תיבות לאיסוף החפצים. ברנע שפעולת האיסוף הושלמה, יש לסווג את החפצים השונים על מנת ליצור סדר בבלגן. בנוסף, ביום הסדנה המשתתפים יכולים להביא מהבית גם תיק קטן של חפצים אישיים שברצונם להשתמש. מבקשים מכל המשתתפים מבעוד מועד לאסוף חפצים מהבית לשימוש בסדנא. שלב איסוף וסידור החומרים הוא קריטי כי הוא יוצר בנק אסוציאציות. חשוב להדגיש כי כל משתתף לאו דווקא ישתמש בחפצים שהוא הביא בשביל הפרויקט שלו, אלא מסדרים את כל החפצים שהקבוצה הביאה במשטח אחיד וכל החפצים פתוחים לכולם. התהליך הזה מאפשר הענקת משמעות מחדשת לחפץ והיפרדות מהמשמעות המקורית.

## מה צריך?

דוגמאות לחומרים וחפצים: טלפון, כפתורים, צעצועים, טלפונים ניידים, רמקולים, משחקי מחשב ... חשוב להסתכל מעבר לעולם הרגיל של מחזור (בקבוקים, מכסים, פקקים). כמו כן, מומלץ להתרחק מכל חפצי מלאכה מסורתיים של חנויות לעבודת יד ומלאכה. חשוב שיהיו חפצים רבים והרבה גיוון.

## חפצים שצריך להיות לכל קבוצת יצירה:

משטח עבודה – הטוב ביותר הוא משטח קשיח שלא יקרוס תחת משקל החפצים. קרטון ביצוע בגודל רבע או חצי גיליון עשוי להתאים היטב.

חיבורים: אקדה דבק חם בשביל החומרים החומרים הכבדים, ניתן להשתמש גם בדבק פלסטי בשביל רוב חפצי הנייר והפלסטיק הקלים. ניתן גם לחברים חפצים אחד אל השני על ידי אזיקונים או חוטי ברזל. מספרים או סכין חיתוך ופליירים  
ניירות צבעוניים



# פתיחת הראש לשפת היצירה בחפצים

(זמן מומלץ: 10 דקות)

על מנת לפתוח את הקהל לראיה יצירתית דרך העיניים של חנוך (צד ימין של המוח) יש להראות את הדיוקנאות של יצירותיו של חנוך.

אילו חפצים אתם מזהים?  
האם מדובר בשימוש קונבנציונאלי  
של החפצים הללו?  
למה בחר חנוך להשתמש בחפצים  
הללו בצורה הזו?

## תרגיל חימום

(זמן מומלץ: 15 דקות)

**יש לבקש מכל משתתפים לגשת לבנק החפצים ולבחור שני חפצים:**

חפץ אחד אשר אני מתחבר/ת אליו מכל סיבה שהיא.

חפץ שני אשר מייצג/מסמל/מתחבר למשפחה שלי.

חפץ שלישי אשר מייצג/מסמל/מתחבר אצלי לישראל או ליחס שלי לישראל.

אם מדובר בקבוצה גדולה (יותר מ-10 משתתפים), ניתן להתחלק לקבוצות קטנות יותר בשביל שלב השיתוף.

בקבוצה כל משתתף ישתף את הקבוצה בחפצים שבחר ויסביר את בחירותיו.

ניתן להסביר לקבוצה כי הסיבה לשימוש בחפצים היא שהם עוקפים את מחסום ההגיון.



# בנימין זאב הרצל

"ברגע של אמת, מגלה הרצל 'סוד' לנורדאו: האף שלו עצמו - יש לו תכונה מוזרה: מצד אחד ישר הוא לגמרי, אך מן הצד השני - הוא עקום מעט, בעבר לפני שהתחיל לעסוק בעניין היהודי, היה נוהג להפנות למצלמה את צדו הישר של האף אך מאז שהתמסר לעניין היהודי - מצטלם הוא דווקא בצדו העקום".

## הילד הזה הוא אני - יהודה אטלס

אנשים זרים שאני בכלל לא מכיר  
מקומות אחרים וגם פה מהעיר  
הייתי רוצה שידעו כולם  
שיש ילד אחד בעולם

והילד הזה, הילד הזה  
הילד הזה הוא אני  
והילד הזה, הילד הזה  
הילדה הזה הוא אני

"זהנה הגענו ליפו. שוב עוני, אומללות וחום, בצבעים עליזים. תוהו ובוהו ברחובות, בבית המלון, אין להשיג כרכרה. כבר ישבתי על סוס כדי לרכוב לראשון לציון, אך ירדתי ממנו, כשד"ר יפה השיג אמצעי תחבורה." - יומני הרצל, יפו, 26.10.1898

## רעיונות לחומרים אלטרנטיביים להרצל שחנך פינן מציע:

משקפת, מצפן, פנס, דגלים, לגו, מאוורר, פחמים, כלי בניה, דברים אירופאים (עיתון ישן, משקפיים, מכונת כתיבה, אותיות של מכונת כתיבה)...



1. על פי פיבן, החפצים מסמלים את הניגוד בין החזון האוטופי של הרצל על ישראל לבין המציאות. אם הייתם צריכים לבחור מחדש, אילו חפצים נראה לכם מבטאים את הניגוד הזה? האם אתם חושבים שבכלל יש צורך להדגשת הניגוד? האם לדעתכם יש בכלל ניגוד בין שני הדברים?

2. חנוך פיבן מדגיש את הניגוד בין התפיסה של ישראל אל מול המציאות שבה. האם חוויתם הרגשה חוויה דומה בנוגע לישראל? על אילו הבדלים אתם יכולים להצביע בין מה שסיפרו לכם על ישראל מול מה שפגשתם כשהגעתם לישראל? האם ההבדלים הפתיעו אתכם? האם ההבדלים חיזקו או החלישו את הרגשת הקרבה שלכם לישראל?

3. מבחינה חינוכית לפעמים בוחרים להציג את ישראל בצורה אופטימית – מה דעתכם על כך? האם זה תורם או מחליש את הקשר ביניכם לישראל?

4. הרצל היה אדם מאוד ייחודי. הוא היה יהודי גלותי שנולד, חי ונפטר מחוץ לארץ ישראל – אך הוא נתפס כסמל לאומי. מה היום לדעתכם מסמל את ישראל? מה מסמל את היחס שלכם לישראל?

5. בשיר "והילד הזה הוא אני" המשורר מדבר על "ילד אחד בעולם". בחייו התמודד הרצל עם לא מעט מצבי עימות ואי הסכמה אולם תמיד נשאר נאמן לעצמו. האם יש סוגיה לגביה אתם מרגישים שאתם חווים חוויה דומה להרצל? מהו הילד האחד שלכם?



# תרגיל הרכבת הזהות האישית

(זמן מומלץ: 60 דקות)

**מתחילים בחפצים אותם בחרנו ומנסים לספר את הסיפור: מאילו חומרים אני עשוי.**

אין דרישה ליצור דיוקן עצמי דומה ומדויק אלא סוג של דימוי חזותי או אפילו "מפת חפצים" אשר יש להם משמעויות עבורי בהקשר של מקום, היסטוריה אישית, היסטוריה משפחתית, לאומית. ניתן להוביל את זה למחזות יותר מטאפוריים או קונקרטיים, יותר פיגורטיביים או אבסטרקטים. בתום העבודה המנחה יעודד את המשתתפים לשתף ביצירתם.





## שמעון פרס

**רובוט** - תמיד בעשייה  
**פרחים** - אופטימי  
**שיער מקפיץ** - עשייה, אנרגיה, התגמשות  
**פלסטרים** - כישלונות

"אני חש שהתרומה הגדולה ביותר שהיהודים הביאו לעולם היא חוסר שביעות רצון" - שמעון פרס, 2010

"חלומי לא היה להיות נשיא, חלומי היה להיות רועה צאן או משורר של כוכבים" - נאום ההכתרה לנשיא, 15 יולי 2007

"צריך להיות אדם שכל הזמן פועל למשהו, ואני אומר אתה תמיד גדול כגודל העניין שאתה משרת ואתה נהיה קטן אם אתה משרת רק את עצמך" - ynet יולי 2005

"אנשים חושבים שאני מפנטז. אני לא מפנטז שום דבר. ואם כן, יש לי רישיון לפנטז, כי כל מה שפונטז הפך למציאות".  
- ידיעות אחרונות 9 מרץ 2012

"מעבדות GGA מבקשות לחקור את "גן שמעון פרס"  
[http://www.president.gov.il/Presidential\\_Activities/Press\\_Releases/Pages/News\\_170412\\_01.aspx](http://www.president.gov.il/Presidential_Activities/Press_Releases/Pages/News_170412_01.aspx)



הפסדים	הצלחות
1974 - הפסיד ליצחק רבין על רשות מפלגת העבודה	נבחר למזכירות מפא"י וביחד עם משה דיין נבחר כציר צעיר לסייעת מפא"י במשלחת לקונגרס הציוני בבאזל ב-1946
	1949 - מונה לראש שירותי הים
1977 - הפסיד בבחירות לראשות הממשלה - המהפך	מונה לראש משלחת משרד הביטחון בארה"ב
	בהיותו בן 29 מונה ע"י דוד בן גוריון למנכ"ל משרד הביטחון הקים את רפא"ל
1988 - הפסיד לראשות הממשלה	עמד בראש הקמת הכורים הגרעיניים של ישראל
	1959 - נבחר לראשונה לכנסת ישראל שם כיהן ברצף 48 שנה (כיהן כשר הקליטה שר תחבורה, תקשורת, הסברה, פנים, ביטחון, דתות, חוץ, אוצר, שיתוף פעולה אזורי, פיתוח הנגב והגליל והמשנה לראש הממשלה)
1996 - הפסיד בבחירות לראשות הממשלה	1977 עמד בראש מפלגת העבודה
	יזם את מבצע אנטבה
	שותף לראש הממשלה רבין בהשגת הסכם הביניים עם מצרים
2000 - הפסיד למשה קצב על תפקיד הנשיא	1984 - כיהן כראש ממשלה בממשלת הרוטציה ביחד עם יצחק שמיר
	1994 - זכה בפרס נובל לשלום יחד עם יצחק רבין ויאסר ערפאת
	1995-1997 - נבחר להחליף את רבין כיו"ר המפלגה וראש הממשלה
2005 - הפסיד לעמיר פרץ לראשות מפלגת העבודה	2003-2005 - נבחר ליו"ר המפלגה
	2005 - הקים את המשרד לפיתוח הנגב והגליל
	2007 - הושבע כנשיאה התשיעי של מדינת ישראל



1. מה החפץ הבולט ביותר עבורכם בכרזה? מה הוא מסמל עבורכם? מה הוא החפץ/ התכונה הכי בולטת בכם?

2. חנוך פיבן הדגיש את הניגוד בין האופטימיות והאושר שמסמלת חיוך הפרחים אל מול רצף הכישלונות של פרס בעולם הפוליטי שמסמלת גבות הפלסטרים. ניתן לראות בשני הצדדים הללו של פרס כמראה לישראל. מה הם הפרחים של ישראל? מה הם הפלסטרים של ישראל? האם בקהילה שלכם מתמקדים יותר בפלסטרים או בפרחים של ישראל?

3. אם תבחנו את הטבלה תיווכחו כי לפרס סדרה מרשימה של הצלחות אל מול רשימה מצומצמת של הפסדים בעשייה הפוליטית שלו, אך אם זאת נוצרה הילה של "לוזר" סביב פרס. מה אתם חושבים על כך? למה אנחנו כבני אדם וכקבוצה מתמקדים בשלילי ולא בחיובי? ההרנשה בישראל היא כזאת: לא משנה כמה הצלחות יש לנו, תמיד נתפס בתקשורת ובקהילה הבינלאומית באופן שלילי. תמיד יתמקדו בשלילי ולא בחיובי. האם זה מוצדק? האם לדעתכם זהו הטבע האנושי או משהו שקשור ספציפית לישראל? איך אתם בוחנים את ישראל, דרך חיוך של פרחים או דרך פלסטרים?

4. פרס אהוב בעולם, אך עבור חלקים בציבוריות הישראלית ממשיך לייצג את היהודי הגלותי עם המבטא הלא ישראלי. יחד עם זאת, הוא מצא את הדרך שלו להנהיג. האם יש לכם אמירה ייחודית לגבי הקשר שלכם לזהות היהודית? לקשר שלכם לישראל?



# תרגיל קבוצתי

(זמן מומלץ: 60 דקות)

**יצירה משותפת בחפצים מאפשרת הצפה ודיון של נושאים שונים. העבודה הקבוצתית נותנת מסגרת הומוריסטית ויצירתית לדון בנושאים שונים ומגוונים.**

כל קבוצה תבחן את החומרים האישיים שכל משתתף בחר לעצמו, ואז תענה על השאלה שהוצבה בפניהם כהנחיה לעבודה. שאלות לדוגמא:

הרכיבו על פי ראות עינכם את זהות הקהילה שלכם

הרכיבו על פי ראות עינכם את הזהות המשפחתית שלכם – מהי משפחה?

מהו יחס הקבוצה/קהילה לישראל?

מהו יחס הקבוצה/קהילה לציונות?

במה הקהילה/הקבוצה יהודייה?

מהו מחנך/מנחה?

מה זה מנהיג?

מה זה חזון?

מהו ישראל שלכם?

**הרגישו חופשיים להוסיף עוד רעיונות על פי הצרכים שלכם – אין כמעט שאלה שלא תספק חומר למחשבה וליצירה.**



# דנה אינטרנשיונל



”בשנה האחרונה הכריז מדריך ה”לונלי פלאנט” על תל אביב כאחת מעשר הערים המומלצות ל-2011 (כשמקדימות אותה רק ניו יורק וטנג'יר, כבוד) ושם את העיר, סילולית, על המפה. תודו שההכרזה של אחד ממדריכי התיירות המפורסמים בעולם על העיר כ”מקום שנמצא תמידית בחופשה - אחרי כמה ימים לא תדע מתי סוף השבוע ומתי יום חול. העיר נמצאת בחגיגה מתמדת ותמיד תוכל למצוא בתי קפה מלאים, משתזפים, אצנים ומוליכי כלבים, ביום ובלילה” - אתר עכבר העיר, מאי 2009

[http://www.mouse.co.il/world/CM.world\\_articles\\_item,1559,209,60580,.aspx](http://www.mouse.co.il/world/CM.world_articles_item,1559,209,60580,.aspx)

”בתחרות עולמית שנערכה באתר GayCities.com בשיתוף חברת התעופה אמריקן איירליינס, הוכרזה תל אביב שלנו כעיר הטובה ביותר בעולם עבור גייז. תל אביב גרפה 46% מקולות המצביעים, כשהיא עוקפת את ניו יורק (14%), טורונטו (7% אחוזים), סאו פאולו בברזיל (6%) ומדריד (5%).” -

אתר עכבר העיר, ינואר 2012

[http://www.mouse.co.il/world/CM.world\\_articles\\_item,1559,209,65671,.aspx](http://www.mouse.co.il/world/CM.world_articles_item,1559,209,65671,.aspx)

”בחירתה של דנה אינטרנשיונל ... כנציגת ישראל בתחרות האירוויזיון - עוררה תגובות נועמות מצד קבוצות דתיות, מיד לאחר ההודעה על בחירתה, אך מסתבר כי התגובות החריפות כלפיה העניקו לשיר ולזמרת פרסום רב באירופה ובעולם.” -

אתר News1

<http://www.news1.co.il/Archive/001-D-238054-00.html>

## מתוך הנה אני בא - הדג נחש

”יצאתי לכיוון מישור החוף

איזה שוק אני עומד לחטוף

ועכשיו כשאני בתל אביב סוף סוף

משתלב עם הנוף, הכל טרי וזה טוב

ווי, כמה שדיים, נשרפו לי העיניים

אחרי שנתיים של סדום ועמורה

לא מזהה את עצמי במראה ...”



"להקת בת שבע התבשרה על המחאה דרך מהדורות החדשות: סגן שר הבינוי והשיכון, מאיר פרוש, דורש לבטל את השתתפותה במופע "פעמוני יובל" לציון חגיגות ה-50 למדינת ישראל - או לחלופין לשנות את החלק ביצירה, "אחד מי יודע" מתוך "אנאפאזה", שבו אמורים הרקדנים לעלות על הבמה בתחתונים ובגופיות. "לא יכול להיות שמופע תועבה כזה ייערך במימון ממלכתי", הטיח סגן השר הדתי בראש הממשלה בנימין נתניהו." - הארץ, 3 מאי 1998

## שאלות לדיון:

1. הבחירה של דנה לייצג את ישראל באירוויזיון ב-1998 הייתה מאוד פרובוקטיבית - למה לדעתכם? האם דנה מתאימה לייצג את מדינת ישראל במעמד בינלאומי? מה מתאים ומה לא מתאים?

2. מה הכרזה גורמת לכם להרגיש? דנה היא אדם אשר הולך על פי אמונתה - מובילה ומנהיגה בדרך שלה. דנה ידועה בשל האמונה בעצמה, קריאת תיגר על המוסכמות ועל הדעות הקדומות, האומץ שלה ללכת בדרכה, למרות שהמסד השמרני אינו מקבל אותה. מה אתה חושב שזה אומר על דנה? מה זה אומר על ישראל? מה אתה חושב על זה בהקשר של מה שקרה ללהקת בת שבע באותה שנה?

3. בשנים האחרונות ישראל מקבלת הכרה בינלאומית כיעד תיירותי, ובאופן פרטני, תל אביב זכה בפרס לעיר הכי אטרקטיבית וידידותית לקהילה הלהט"בית - האם פרס זה הוא תעודת עניות למדינת ישראל או מקור לגאווה? האם זה משתלב או מתנגש עם הדימוי הדתי של ישראל וירושלים? האם לדעתך ישראל יכולה להכיל את שני הצדדים גם יחד?

4. השיר הנה אני בא" של הדג נחש מחצין את הניגוד בין ירושלים ותל אביב וכן את הניגוד בין הצד השמרני של ישראל אל מול הצד הפלורליסטי, ליברלי שלה. ניתן להבחין בישראל בהתפתחות של שני כיוונים מנוגדים אשר מושפעים אחד מהשני: מחד גלובליזציה והתחדשות ומאידך התכנסות והתבדלות. איזה כיוון הוא הנכון לדעתכם להמשך קיומה של מדינת ישראל? האם אתם חווים תהליך דומה בקהילה שלכם? במדינה שלכם? איך זה בא לידי ביטוי?



## סיכום

איך הייתה החוויה? מה היה לכם קשה? מה היה לכם קל?  
אם מדובר בקבוצה שחבריה מכירים היטב איש את רעהו, ניתן לבקש מכל זוג לבחון את היצירה אחד של בן זוגו ולתת משמעות חדשה לדברים שמי שיצר אותו בכלל לא התכוון.  
מה אתם לוקחים מהחוויה הזו? האם היצירה אפשרה לכם לענות לשאלות מורכבות כמו: במה אתה יהודי? מה הקשר שלך לישראל?  
תחזרו שוב על תרגיל החימום ותראו האם יש לאנשים תשובות חדשות/שונות. למה?



## CONCLUSION

Quel est votre ressenti après cette expérience ? Qu'est-ce qui a été difficile pour vous ? Qu'est-ce qui a été facile pour vous ?

S'il s'agit d'un groupe dont les membres se connaissent bien, on peut demander à chaque 'paire' de deux participants d'examiner la création de l'autre et de lui donner une nouvelle signification en lui trouvant une interprétation que l'auteur du portrait n'avait pas imaginée.

Qu'est-ce que cette expérience vous a apporté ? Est-ce qu'elle vous aide à répondre à des questions complexes comme : en quoi êtes-vous juif ? Quelle est votre lien à Israël ?

Reprenez l'exercice d'entraînement et voyez si les participants ont des réponses nouvelles et différentes. Pourquoi ?



“La Compagnie de Danse Batsheva a entendu parler de la protestation à son encontre en écoutant les nouvelles à la radio : le vice-Ministre de la Construction et du Logement, Meir Porush, exige d’annuler la participation de Batsheva au spectacle ‘Pa’amonei Yovel’ qui célèbre le 50e anniversaire de l’Etat d’Israël – ou de modifier le rôle qu’elle joue dans le ballet ‘Ehad Mi Yodea’ de ‘Anaphase’ dans lequel les danseurs sont supposés paraître sur scène en sous-vêtements. « Il est inconcevable qu’un spectacle aussi abominable soit financé avec des fonds publics » a déclaré le vice-ministre religieux au Premier ministre Binyamin Netanyahu. .Haaretz, le 3 mai 1998

## Thèmes de discussion:

1. Le fait que Dana International a été choisie pour représenter Israël à l’Eurovision en 1998 était extrêmement provocateur. Pourquoi à votre avis ? Est-ce que Dana était le bon choix pour représenter l’Etat d’Israël au niveau international ? Y a-t-il des critères selon lesquels une personne conviendrait plus ou moins ?

2. Que pensez-vous du poster ? Dana est une personne fidèle à ses convictions – elle donne le ton, c’est un leader à sa manière. Dana est connue pour sa confiance en elle, elle défie les normes et les préjugés, elle a le courage de suivre sa propre voie, même si l’Establishment conservateur ne l’accepte pas. Que pensez-vous que cela implique à propos de Dana ? Qu’en pensez-vous dans le contexte de l’incident avec la Compagnie de Danse Batsheva la même année ?

3. Ces dernières années, Israël a été reconnu dans le monde comme une destination touristique intéressante. Tel Aviv en particulier a été élue la ville la plus attirante et la plus amicale pour la communauté lesbienne, gay, bisexuelle et transgenre. Est-ce que cette reconnaissance entache la réputation d’Israël ou est-elle une source de fierté ? Est-ce que cela va de pair ou s’oppose à l’image religieuse d’Israël et de Jérusalem ? A votre avis, est-ce que Israël peut inclure ces deux ‘mondes’ à la fois ?

4. La chanson « Hiné Ani Ba » (Me voici) de Hadag Nahash montre le contraste entre Jérusalem et Tel Aviv, le contraste entre les éléments conservateurs d’Israël et les éléments pluralistes et libéraux de la société. On se rend compte en Israël que ces tendances suivent deux directions contraires et qu’elles subissent toutes les deux des influences : d’une part la mondialisation et le renouveau, d’autre part le repliement sur soi et la volonté de s’isoler. A votre avis, quelle direction est la bonne pour la poursuite de l’existence de l’Etat d’Israël ? Est-ce que vous vivez un processus similaire dans votre communauté ? Dans votre pays ?

Comment est-ce qu’il se manifeste ?

## DANA INTERNATIONAL

*“L’année dernière, le guide de voyage ‘Lonely Planet’ a classé Tel Aviv parmi l’une des 10 villes qu’il a recommandées pour 2011, précédée uniquement par New York et Tanger. Quel honneur ! Ce classement l’a mise immédiatement au premier plan dans le monde. Il faut reconnaître que ce classement par l’un des guides de voyage les plus cotés du monde est fantastique, il désigne la ville comme « un lieu de vacances perpétuel – au bout de quelques jours vous ne saurez plus si c’est la semaine ou le week-end. La ville est constamment en fête, vous y trouverez toujours des cafés bondés, des gens qui se font bronzer, qui font du jogging ou qui promènent leur chien à n’importe quelle heure du jour ou de la nuit ».*

**Site internet de Akhbar Ha’ir, mai 2011**

**[http://www.mouse.co.il/world/CM.world\\_articles\\_item,1559.209.60580.aspx](http://www.mouse.co.il/world/CM.world_articles_item,1559.209.60580.aspx)**



*“Dans une compétition mondiale organisée par GayCities.com en coopération avec American Airlines, Tel Aviv a été déclarée la meilleure ville gay du monde. Tel Aviv a reçu 43% des votes, elle a dépassé New York (14%), Toronto (7%), Sao Paulo (6%) et Madrid (5%)”*

**[http://www.mouse.co.il/world/CM.world\\_articles\\_item,1559.209.65671.aspx](http://www.mouse.co.il/world/CM.world_articles_item,1559.209.65671.aspx)**

*“Le choix de Dana International pour représenter Israël au concours de chant Eurovision a provoqué des réactions indignées de la part de groupes religieux dès que la décision a été annoncée. Mais il s’avère que ces réactions de colère à l’égard de Dana ont fait beaucoup pour la promotion de la chanson de Dana et pour la chanteuse en Europe et dans le monde ”*

**Site de News 1**

**<http://www.news1.co.il/Archive/001-D-238054-00.html>**

### **Extrait de la chanson : « Hiné Ani Ba » (Me voici !) – HaDag Nahash**

*“Je suis parti dans la direction de la plaine côtière  
Quel choc je vais me prendre  
Et maintenant que je suis à Tel Aviv en fin de compte  
Que je m’intègre au paysage, tout est sympa et c’est bon  
Incroyable ! Tant de seins ! Les yeux me brûlent  
Après deux années de Sodome et Gomorrhe  
Je ne me reconnais plus dans le miroir...”*



## EXERCICE DE GROUPE

(Durée recommandée: 60 mn)

**Une création collective à l'aide d'objets permet de faire apparaître certaines questions et d'en débattre. Le travail en groupe offre un cadre ludique et créatif pour traiter de thèmes différents et variés.**

Chaque groupe examine les objets/matériaux personnels que chaque participant a choisis pour lui-même et ensuite il répond aux questions posées dans les instructions correspondant à cet exercice.

Exemple de questions:

Faites un collage sur l'identité de votre communauté telle que vous la voyez

Faites un collage sur l'identité de la famille telle que vous la voyez – qu'est-ce que la famille ?

Qu'est-ce que le groupe/la communauté éprouve à propos d'Israël ?

Qu'est-ce que le groupe/la communauté éprouve à propos du sionisme ?

Qu'est-ce qu'un groupe/une communauté juive ?

Qu'est-ce qu'un éducateur /animateur ?

Qu'est-ce qu'un leader ?

Qu'est-ce qu'une vision de l'avenir ?

Quelle est votre idée d'Israël ?

**Sentez-vous libre d'avoir d'autres idées en fonction de vos besoins. Presque chaque question donne l'occasion de réfléchir et d'être créatif.**



## Thèmes de discussion

1. Selon vous, quel est l'objet du poster que l'on remarque le plus ? Qu'est-ce qu'il symbolise pour vous ? Quel est l'objet/le trait de caractère que l'on remarque le plus chez vous ?

2. Hanoah Piven a mis en évidence le contraste entre l'optimisme et le bonheur symbolisés par un sourire en fleurs et la succession d'échecs de Peres dans l'arène politique, symbolisés par les sourcils (des pansements adhésifs). Ces deux aspects de Peres peuvent être interprétés comme un miroir d'Israël. Quelles sont les fleurs d'Israël ? Quels sont les pansements adhésifs d'Israël ? Dans votre communauté, est-ce qu'on se préoccupe davantage des pansements adhésifs ou des fleurs d'Israël ?

3. En parcourant le tableau précédent, vous verrez que la carrière de Peres est jalonnée d'une longue suite de réussites et d'un petit nombre d'échecs en politique. Néanmoins, l'image de Peres est celle d'un 'perdant'. Qu'en pensez-vous ? Pourquoi nous autres, aussi bien les personnes que les groupes, avons tendance à donner plus d'importance à ce qui est négatif plutôt qu'à ce qui est positif ? En Israël, on estime que peu importent nos réussites, nous sommes toujours perçus par les médias et par l'opinion internationale de manière négative. On remarquera toujours ce qui est négatif plutôt que ce qui est positif. Est-ce que cela est justifié ? A votre avis, est-ce que cela est dû à la nature humaine ou s'agit-il de quelque chose de spécial au sujet d'Israël ?

4. Comment voyez-vous Israël ? Est-ce que vous privilégiez le sourire en fleurs ou les pansements adhésifs ? On adore Peres dans le monde entier, mais pour une partie du public israélien il continue à représenter le Juif de Diaspora qui parle avec un accent étranger. Cependant il a trouvé son style particulier de leadership. Avez-vous une déclaration spéciale à faire concernant votre connexion à l'identité juive ?  
Votre connexion à Israël ?



REUSSITES	ECHECS
Shimon Pérès est élu au secrétariat du Mapaï et il est choisi avec Moshé Dayan comme jeune délégué de la faction Mapaï au Congrès sioniste de 1946 à Bâle	1974 – il perd la direction du Parti travailliste en faveur de Yitzhak Rabin
1949 - il est nommé chef des Services de la Marine	
Il est nommé chef de la délégation du ministère de la Défense aux Etats-Unis	1977 – il perd aux élections à la fonction de premier Ministre en faveur de Menahem Begin - le 'Changement'
A l'âge de 29 ans, il est nommé directeur général du ministère de la Défense par David Ben-Gourion	
Il fonde Rafael	
Il est responsable de la fondation de centrales nucléaires en Israël	
1959 – il est élu pour la première fois à la Knesset où il sera député et ministre pendant 48 ans sans interruption. Il a exercé les fonctions de Ministre de l'Immigration, des Transports, des Communications, de l'Information, de l'Intérieur, de la Défense, des Cultes, des Affaires étrangères, des Finances, de la Coopération régionale, du Développement du Néguev et de la Galilée et de vice Premier Ministre.	1988 – il perd aux élections - le Parti travailliste qu'il dirige obtient la deuxième place à la Knesset
1977 – chef du Parti travailliste	
Il prend l'initiative de l'Opération Entebbe	1996 – le Parti travailliste qu'il dirige perd les élections
Partenaire du premier Ministre Yitzhak Rabin : Israël signe un accord intérimaire avec l'Egypte	
1984 – Premier Ministre d'un gouvernement d'union nationale dans le cadre d'un accord de rotation avec Yitzhak Shamir	2000 – candidat à la Présidence de l'Etat d'Israël, il perd en faveur de Moshé Katzav
1994 – Lauréat du Prix Nobel de la Paix avec Yitzhak Rabin et Yasser Arafat	
1995-1997 – élu pour remplacer Rabin à la fonction de chef du Parti travailliste et Premier Ministre	
2003-2005 – élu chef du Parti travailliste	
2005 – il fonde le ministère du Développement du Néguev et de la Galilée	2005 – candidat à la direction du Parti travailliste, il perd en faveur d'Amir Peretz
2007 – il entre en fonction comme neuvième Président de l'Etat d'Israël	



## SHIMON PERES

**Un robot** – toujours actif

**Des fleurs** – optimiste

**Des cheveux à ressort** – action, énergie, souplesse

**Des bandes adhésives** – échecs

*“J’estime que la plus grande contribution des Juifs à l’histoire est l’insatisfaction”*

Shimon Pérès, 2010

*“Je n’ai pas rêvé de devenir président, mon rêve était de devenir un berger ou un poète des étoiles” -*

*Extrait de l’allocution de Shimon Peres lors de sa cérémonie d’investiture à la Présidence de l’Etat d’Israël, le 15 juillet 2007*

*“Ce qu’il faut c’est agir continuellement en faveur d’une cause et je persiste à dire que l’on est grand en fonction de la cause que l’on sert et que l’on est petit si l’on ne sert que soi-même.- Ynet, juillet 2005*

*“Les gens pensent que j’imagine, je n’imagine rien du tout. Et si je le fais, j’en ai bien le droit car tout ce que j’ai imaginé s’est transformé en réalité” – Yedioh Ahronoth, 9 mars 2012*

*“Le laboratoire GGA veut faire un recherche sur le gène Shimon Pérès”*

[http://www.president.gov.il/Presidential\\_Activities/Press\\_Releases/Pages/News\\_170412\\_01.aspx](http://www.president.gov.il/Presidential_Activities/Press_Releases/Pages/News_170412_01.aspx)



# EXERCICE D'ELABORATION DE NOTRE IDENTITE PERSONNELLE

(Durée recommandée: 60 mn)

**Nous commençons avec les objets que nous avons choisis et nous essayons de raconter notre histoire: en quels matériaux suis-je fabriqué/e ?**

Il n'est pas nécessaire de créer un autoportrait similaire ou ressemblant, mais plutôt une sorte d'image visuelle ou même une 'carte composée d'objets' qui a un sens pour moi dans le contexte de mon lieu de vie et de mon histoire personnelle, familiale, nationale.

On peut aussi - au choix - donner au portrait une interprétation plus métaphorique, plus concrète, plus figurative ou plus abstraite.

Lorsque le travail est terminé, l'animateur encourage les participants à montrer leurs créations aux autres membres du groupe.



## Thèmes de discussions:

1. Selon Piven, les objets symbolisent le contraste entre la vision utopique de Herzl concernant Israël et la réalité. Si vous deviez faire un choix, quels objets symboliseraient ce contraste à votre avis ? Pensez-vous qu'il est nécessaire d'exagérer encore le contraste ? A votre avis, y-a-t-il un contraste entre la vision de Herzl et la réalité ?

2. Hanoch Piven accentue le contraste entre l'idée qu'on se fait d'Israël et la réalité. Avez-vous eu une expérience/un ressenti similaire à propos d'Israël ? Quelles ont été les différences entre ce que l'on vous a dit sur Israël et ce que vous avez vu lorsque vous êtes arrivé là-bas ? Est-ce que ces différences vous ont étonné ? Est-ce que ces différences ont renforcé ou diminué le sentiment de proximité que vous éprouvez à l'égard d'Israël ?

3. D'un point de vue pédagogique, on choisit parfois de présenter Israël de manière optimiste. Qu'en pensez-vous ? Est-ce que cela améliore ou nuit à votre relation à Israël ?

4. Herzl était quelqu'un de très spécial. C'était un Juif de Diaspora qui est né, a vécu et est mort en dehors d'Eretz Israël - cependant il est considéré comme un symbole national. A votre avis, qu'est-ce qui symbolise Israël à notre époque ? Qu'est-ce qui symbolise votre relation à Israël ?

5. Dans le poème « Et cet enfant c'est moi », le poète parle « d'un enfant dans le monde ». Au cours de sa vie, Herzl a dû faire face à de nombreux conflits et désaccords, mais il est toujours demeuré fidèle à lui-même.

Y-a-t-il des circonstances où vous avez l'impression de faire une expérience similaire à Herzl ? Quel est cet enfant en vous ?



## BINYAMIN ZEEV HERZL

*Dans un élan de vérité, Herzl divulgue un 'secret' à Max Nordau : son nez est un peu bizarre – suivant l'angle sous lequel on le regarde, d'un côté il est droit, de l'autre côté il est un peu tordu. Autrefois, avant de s'impliquer dans la cause juive, il posait devant le photographe en montrant le côté droit de son nez. Mais depuis qu'il s'est impliqué dans la question juive, il s'arrange pour être photographié en montrant le côté tordu. »*

### Cet enfant, c'est moi – Yéhuda Atlas

Il y a des gens étranges que je ne connais pas du tout  
De différentes régions et aussi de cette ville  
Je voudrais qu'ils sachent tous  
Qu'il y a un enfant dans le monde

Et cet enfant, cet enfant  
Cet enfant c'est moi  
Et cet enfant, cet enfant  
Cet enfant c'est moi



*« Et voilà que nous sommes arrivés à Jaffa. Là encore pauvreté, misère et chaleur, des couleurs gaies. Confusion dans les rues, à l'hôtel, impossible de trouver un fiacre. J'étais déjà à cheval pour me rendre à Richon-le-Zion mais j'en suis descendu quand le Dr. Yaffé m'a procuré un moyen de transport... »*

Journal de Herzl, Jaffa, 26 octobre 1898

### Idées de matériaux alternatifs pour faire le portrait de Herzl, suggérées par Hanoch Piven

Des jumelles, une boussole, une lampe torche, des drapeaux, des pièces de lego, un éventail, du charbon de bois, des objets de construction, des objets que l'on associe à l'Europe (un vieux journal, des lunettes, une machine à écrire, des touches de machine à écrire...).



## Les objets nécessaires à chaque groupe

1. Une surface plane – le meilleur choix est une surface dure qui ne va pas s’effondrer sous le poids des objets. Le quart ou la moitié d’une feuille en carton fera probablement l’affaire.
2. Des fixations : un pistolet à colle chaude pour les objets lourds. On peut utiliser de la colle plastique pour les objets légers en papier et en plastique. On peut fixer des objets l’un sur l’autre par des serre-câbles ou du fil en métal.
3. Des ciseaux ou un coupe-papier ; des pinces.
4. Des feuilles de papier de couleur.

## OUVREZ VOTRE ESPRIT AU LANGAGE DE LA CREATION A L'AIDE D'OBJETS (Durée recommandée: 10 mn)

Pour introduire les participants à la créativité telle que Hanoch Piven la conçoit (hémisphère droit du cerveau) montrez-leur les portraits qu’il a créés.

Quels objets pouvez-vous reconnaître ?

Est-ce qu’il a fait un usage conventionnel de ces objets ?

Pourquoi Hanoch a choisi d’utiliser ces objets comme il l’a fait ?

## EXERCICE D'ENTRAINEMENT

(Durée recommandée: 15 mn)

**On demande à chaque participant d’aller à la ‘banque des objets ‘ et de choisir trois objets:**

Un objet qui lui parle, peu importe pourquoi.

Un deuxième objet qui représente/symbolise/ est associé à sa famille.

Un troisième objet qui selon lui représente/symbolise/ est associé à Israël ou à ce qu’il ressent à propos d’Israël.

Si le groupe est important (plus de 10 membres) on peut le diviser en groupes plus petits à n’importe quel stade de l’activité.

Chaque participant montrera au reste du groupe quels objets il a choisis et il expliquera le choix qu’il a fait.

Vous pouvez expliquer au groupe que la raison pour laquelle on utilise des objets est que de cette manière on contourne la barrière de la logique.



## ACTIVITE PRELIMINAIRE - RASSEMBLER LES MATERIAUX

### (Atelier des objets)

La première étape consiste à rassembler des matériaux. Il s'agit en fait d'observer des objets quotidiens de manière nouvelle et différente et en même temps d'observer nos propres vies. Il est recommandé d'utiliser cette étape pour susciter des attentes et de l'enthousiasme au sujet de cette activité.

Une semaine ou deux avant l'activité. Les participants doivent participer au rassemblement des matériaux. D'une part, ils peuvent apporter des objets qui ne leur servent plus à rien chez eux. D'autre part, ils doivent trouver dans leur foyer des objets qui ont un sens pour eux.

### La campagne de collecte de matériaux

Vous pouvez dessiner des portraits et demander à tout le groupe de coopérer en apportant des objets de chez eux. Ils vont donc apporter beaucoup d'objets différents. Prenez des boîtes pour ranger les objets. Dès que la collecte sera terminée, il faudra classer les objets par catégories pour faire de l'ordre. De plus, le jour de l'atelier, les participants peuvent aussi apporter un petit sac de chez eux contenant des objets personnels qu'ils souhaitent utiliser.

Demandez à chaque participant de rassembler des objets chez lui à l'avance pour les utiliser pendant l'atelier. L'étape de la collecte et de l'organisation du matériel est essentielle parce qu'elle donne lieu à un certain nombre d'associations d'idées. Il est important de faire remarquer aux participants qu'ils ne devront pas obligatoirement utiliser les objets qu'ils ont apportés de chez eux et qui leur appartiennent pour leur projet personnel. Au contraire, tous les objets apportés par les participants doivent être disposés sur une surface plane et ils seront disponibles pour chacun d'entre eux. Ce dernier processus permet de donner une nouvelle signification à un objet et de le différencier de son contexte d'origine.

### Ce qu'il vous faudra

Exemples de matériaux et d'objets : téléphones, boutons, jouets, portables, haut-parleurs, jeux informatiques... Il est important d'aller au-delà du recyclage habituel des objets : bouteilles, couvercles, journaux. Nous vous conseillons également de ne pas utiliser le matériel des arts & de l'artisanat traditionnel que l'on trouve dans les magasins de fournitures d'artisanat. Il est essentiel qu'il y ait beaucoup d'objets et qu'ils soient extrêmement variés.



# LES PORTRAITS

**Binyamin Zeev Herzl**

**Shimon Peres**

**Dana International**

**Moïse**

**David Ben-Gourion**

**Golda Meir**

Nous avons choisi de réaliser une activité associée aux portraits de Herzl, Peres et Diana International parce qu'ils symbolisent des individus hors norme qui ont poursuivi une voie personnelle tout en rompant avec les conventions. Ils se sont frayé un chemin grâce à leur courage et à leur créativité en adoptant un style de leadership unique.

Nous avons ajouté les portraits de Moïse (Moché Rabbénou), David Ben-Gourion et Golda Meir pour vous offrir davantage de possibilités et de portraits et vous permettre de créer des activités à votre convenance.

## COMMENT UTILISER LES PORTRAITS

Voici quelques possibilités pour familiariser les participants avec les différents thèmes à l'aide des portraits:

**“Le Juif errant”:** laissez les participants circuler entre les différents portraits (de préférence deux par deux) et parler des questions qui figurent sur chacun d'entre eux pendant un certain laps de temps déterminé à l'avance. Lorsque tout le monde a terminé, réunissez le groupe et demandez aux participants de donner leur avis et de discuter des réponses.

**Mon poster favori:** laissez les participants circuler entre les différents portraits et demandez-leur de se placer près de leur poster favori. Demandez à chaque participant d'expliquer le choix qu'il a fait.

**Un poster comme source d'inspiration:** laissez les participants choisir un poster dont le thème ou la valeur qu'il représente leur parle et auquel ils s'identifient. Donnez-leur un certain délai pour fabriquer un poster sur le même sujet (il faut préparer à l'avance tout le matériel nécessaire).

**Les portraits peuvent être utilisés comme un moyen pour subdiviser le groupe. Les participants peuvent être divisés en trois groupes selon les portraits:**

**Par sujet :** les participants se placent près du poster dont le sujet les intéresse le plus.

**Par poster :** les participants se placent près du poster qu'ils préfèrent.

**Au choix du modérateur :** le modérateur divise le groupe à sa guise.



## INTRODUCTION

Hanoch Piven est né en Uruguay, il a fait son aliya en Israël en 1975 et il a grandi à Ramat Gan et à Kfar Saba. Après des études à l'Ecole des Arts Visuels de New York, il a commencé à créer son style unique de portraits en utilisant des objets de la vie courante pour faire le portrait de personnages célèbres.

Depuis près de vingt ans, ses œuvres sont publiées dans les journaux et les magazines les plus célèbres du monde entier, dont Time et Newsweek aux USA, Der Spiegel et The London Times en Europe.

En 1994, il a obtenu la médaille d'or de la Société de Dessinateurs de New York qui est la récompense la plus prestigieuse accordée aux dessinateurs aux Etats-Unis.

En Israël, Hanoch Piven est devenu célèbre grâce à ses portraits publiés régulièrement dans le journal Haaretz au cours des années 1990.

Il a publié plusieurs livres pour enfants, dont le bestseller "La Plume Pourpre" (The Perfect Purple Feather). Il a également créé l'émission 'les objets s'amuse' pour la chaîne de télévision Hop TV.

Ces dernières années, il a dirigé de nombreux ateliers où les participants font l'expérience de leur créativité en utilisant sa technique artistique. Ces ateliers sont conçus aussi bien pour les enfants que pour les adultes. En expérimentant leur créativité grâce à des objets, les participants sont capables d'exprimer des sentiments, des idées et de raconter des histoires grâce à un outil visuel d'application facile. Hanoch Piven partage son temps entre Barcelone et Tel Aviv.

## UTILISATION DU KIT

La brochure contient des instructions détaillées destinées à l'animateur, dont divers thèmes de discussion, des questions et des activités. Veuillez noter que l'animateur doit tenir compte du groupe spécifique qu'il anime et du temps dévolu à l'activité. La brochure contient également beaucoup de suggestions pédagogiques. N'hésitez pas à sélectionner ce qui peut être utile à votre objectif en faisant le meilleur usage possible de chaque élément dont vous disposez. Il n'est pas nécessaire d'utiliser tout le matériel contenu dans la brochure. Vous pouvez utiliser uniquement l'Atelier des Objets de Piven, qui est indiqué en violet à la partie supérieure de la page ou uniquement l'activité de création des portraits. Nous avons ajouté au kit quelques portraits créés par Hanoch pour donner aux animateurs des options supplémentaires. Vous choisirez les contenus qui vous conviennent en fonction du programme et des groupes que vous animez.

## BUTS/OBJECTIFS

L'objectif de ce kit consiste à lancer une discussion sur le thème de l'identité juive et sioniste grâce à des œuvres créées par l'artiste Hanoch Piven. De même qu'un artiste fait un collage en regroupant des objets et des matériaux d'origines différentes et en les rassemblant en un motif unique, ce qui donne une signification nouvelle et spéciale à sa création, nous aussi nous rassemblons nos vies à partir d'éléments divers. Nous examinerons dans ce kit des thèmes divers et variés et nous utiliserons des éléments disparates selon les procédés artistiques de Hanoch Piven. Il s'agit d'un exercice de créativité au cours duquel nous allons essayer de composer une image visuelle qui raconte l'histoire de notre identité. Nous allons procéder en utilisant les différentes identités que nous donnerons à des objets et aussi grâce à l'histoire de Hanoch Piven. Chaque partie du kit peut être utilisée séparément ou être incorporée à une activité plus complexe et enrichissante.



Conception et réalisation: le Département de l'Irgoon et les Israéliens à l'étranger OSM, 5772-2011

Editeur-en-chef: Gusti Yehoshua Braverman,

Chef du Département de l'Irgoon et les Israéliens à l'étranger

Cette brochure a été publiée uniquement à des fins pédagogiques internes

**“Il y a là des personnes étranges que  
je ne connais pas du tout  
De différentes régions et aussi de cette ville  
Je voudrais qu'elles sachent toutes qu'il y a  
un enfant dans le monde  
Et cet enfant c'est moi”  
Yehuda Atlas**

Lors de son discours à Londres, en 1886, Binyamin Zeev Herzl a dit que « Les Juifs veulent un pays qui leur appartienne, où ils pourront enfin vivre et prospérer comme des hommes libres ». Il a achevé son discours en espérant que, «un jour, l'existence d'un Etat apportera aux Juifs le bonheur et la dignité»..

L'Etat juif, l'état de la nation juive existe et prospère bien qu'il continue à lutter pour son existence dans cette région. Cette réalité englobe une multitude de sentiments; fierté et inquiétude, proximité et distance, soutien inconditionnel à côté d'une critique sévère. La question de l'identité au 21<sup>ème</sup> siècle est une question complexe de toute façon. Un grand nombre d'identités: professionnelle, religieuse, sociale et autres. A cela se rajoute pour le judaïsme de Diaspora, et plus particulièrement pour les jeunes, la question de l'identité juive et le lien avec l'Etat d'Israël.

Pourquoi un Etat d'Israël? Pourquoi et est-ce qu'il est pertinent pour moi qui vit à l'étranger? Quelles sont les composantes de mon identité personnelle/ sociale/ communautaire? Ce livret cherche à faire face à ces questions complexes. Nous voulons permettre à chacun d'examiner ses composantes identitaires personnelles de manière créative et d'entretenir un dialogue ouvert dans un “espace propice” sur les difficultés, les défis, ce qui rassemble et ce qui divise, les différentes et multiples identités. Tout cela avec la volonté et l'engagement de tenir un dialogue permanent entre le judaïsme de Diaspora et Israël, et garantir sa continuité.

Le programme Beit Ha'am a été conçu par le Département de l'Irgoon et les Israéliens à l'étranger de l'Organisation sioniste mondiale dans le but d'inciter à la discussion et au dialogue sur la signification du sionisme au 21<sup>ème</sup> siècle. Est-ce que l'idéal sioniste a été réalisé ? Quel est le rôle de l'Etat d'Israël pour ceux qui vivent hors d'Israël et quelle est notre vision commune d'Israël ? Grâce à une grande diversité de contenus, dont des textes traditionnels et modernes, des vidéos, des œuvres d'art, des jeux, etc., notre objectif est de donner libre cours à des discussions animées, critiques et actuelles sur les composantes de l'identité sioniste au 21<sup>e</sup> siècle. Nous vous invitons à débattre de la signification de l'indépendance politique du peuple qui vit à Sion et des relations mutuelles entre les Juifs qui vivent en Israël et ceux qui demeurent en Diaspora. C'est une occasion pour chacun d'entre vous, sans avoir besoin de connaissances préalables, d'apprendre, de réfléchir, de discuter et de mieux comprendre ce que le sionisme représente pour vous.

Le programme « Beit Ha'am » existe actuellement en hébreu, anglais, espagnol et italien (certaines brochures existent également en portugais, français, hongrois et allemand) et il peut être traduit dans d'autres langues sur demande. L'équipe du Département des Activités en Diaspora sera heureuse de recevoir vos remarques et vos idées qui nous aideront à créer de nouvelles ressources pour approfondir le débat sioniste. Nous vous souhaitons de faire une expérience passionnante.

**Gusti Yehoshua Braverman, Chef du Département de l'Irgoon et les Israéliens à l'étranger**

Si vous souhaitez utiliser le programme « Beit Ha'am » et avoir plus d'infos, nous vous demandons de contacter le Département de l'Irgoon et les Israéliens à l'étranger: [wzo.israelis@gmail.com](mailto:wzo.israelis@gmail.com)

ההסתדרות הציונית העולמית  
WORLD ZIONIST ORGANIZATION



המחלקה לארגון וקשר עם ישראלים בתפוצות  
THE DEPARTMENT OF IRGOON AND ISRAELIS ABROAD

# Beit Ha'am

Thèmes de discussion sioniste

**בית העם**

שיג ושיח ציוני

**“Cet objet c'est moi”  
Face à l'individu et au groupe  
Questionnement sur l'identité  
avec Hanoch Piven**

